

5. Opis pracy doktorskiej

Dariusz Śmiechowski

Idea zrównoważonego rozwoju jako inspiracja dla działań projektowych i edukacyjnych

BIBLIOTEKA IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO im. KLEMENTYNY HOFFMANOWEJ W WARSZAWIE
przykład dobrych praktyk tworzenia kultury przestrzeni, podejścia pro-ekologicznego, projektowania partycypacyjnego

Praca doktorska

Promotor: prof. Przemysław Krajewski

Cel pracy

Głównym celem pracy doktorskiej jest ukazanie - na przykładzie Biblioteki IX Liceum Ogólnokształcącego im. Klementyny Hoffmanowej w Warszawie, że przestrzenie instytucji edukacji i kultury, a zwłaszcza ich wnętrza, mogą być kształtowane w procesach bardziej dynamicznych i demokratycznych, niż jest to standardowo praktykowane.

Innymi słowy - że mogą być tworzone w sytuacji żywego kontaktu pomiędzy projektantami a użytkownikami, w głębszym dialogu z otoczeniem.

Rozwinięciem powyższej myśli w praktyce są profesjonalne doświadczenia działań edukacyjnych i twórczych włączających młodzież, które przedstawiam w poradniku „Razem zmieniamy przestrzeń” oraz w moim portfolio.

Omawiane procesy projektowe przewidujące udział wszystkich interesariuszy reprezentują **aspekt społeczny**, immanentny dla zrównoważonego rozwoju. Aspekt ten uznaję za równie ważny, jak **wartości artystyczne, kulturowe** oraz efekty **ekonomiczne i ekologiczne**.

Architektura nie jest tu ograniczona do wytwarzania gotowego produktu, który będzie przekazywany zamawiającemu lub oferowany klientowi, ale jako dyscyplina pobudzająca i kreująca przede wszystkim relacje międzyludzkie, stawiająca twórczą rolę podmiotu na równi z materialnością dzieła końcowego.

Procesy projektowania z udziałem użytkowników stanowią odpowiedź na problem badawczy postawiony w mojej pracy doktorskiej (dostrzeżenie braku partycypacji w standardowych procedurach projektowo-realizacyjnych). Wiążąc się z przekraczaniem granic dyscyplin naukowych i artystycznych, procesy będące w tym nurcie dają impulsy dla nowych wzorców projektowych, sprzyjają tworzeniu architektury jako sztuki o charakterze interdyscyplinarnym i wysokich walorach wizualnych, dla której cechy funkcjonalne dopasowane są do jak najlepiej zbadanych potrzeb użytkowników.

W podejściu partycypacyjnym promowana jest praca zespołowa, a rolą osoby prowadzącej, koordynującej proces jest aktywizacja uczestników i umożliwianie pojawienia się pomysłów, które nie miałyby szans na ujawnienie, gdyby nie wspólnie tworzone forum.

Przedstawione działania i efekty

Proces projektowania Biblioteki IX LO przedstawiam w niniejszej pracy jako przykład dobrych praktyk tworzenia kultury przestrzeni, podejścia pro-ekologicznego, projektowania partycypacyjnego. Moja twórcza pozycja w tym i w innych procesach to nie tylko rola współinicjatora i autora, ale także prowadzącego, koordynatora, mediatora i dydaktyka.

Prezentowana praca doktorska zawiera następujące elementy:

- Przedstawienie procesu projektowania i realizacji Biblioteki IX LO (w postaci specjalnej publikacji i plansz).
- Projekt wykonawczy wnętrza Biblioteki IX LO.
- Poradnik „Razem zmieniamy przestrzeń”, w którym ukazuję możliwości ewaluacji doświadczeń wyniesionych ze „studium przypadku” (Biblioteki IX LO) za pomocą innych projektów o charakterze pilotażowym. W poradniku wprowadzam wypracowaną wraz z socjologami metodologię, która może być wykorzystywana w przyszłych projektach o charakterze zarówno praktycznym, jak i dydaktycznym.
- Portfolio i plansze, przedstawiające własne doświadczenia projektowe związane z realizacją interesującej mnie w pracy doktorskiej idei zrównoważonego rozwoju w architekturze, a także z projektowaniem przestrzeni publicznych i symbolicznych, ochroną krajobrazu, powszechną edukacją architektoniczną i projektowaniem partycypacyjnym - w powiązaniu z dydaktyką na Wydziale Architektury Wnętrz w Warszawie oraz innych uczelniach i forach.

Dodatkowo, załączam kopię publikacji Biblioteki IX LO w magazynie „Architektura-murator”, która może służyć jako ewaluacyjny element procesu projektowego oraz oceny w fazie użytkowania.

Ewaluacji może służyć także przyznana szkole w 2020 r. Nagroda Prezydenta [m.st.](#) Warszawy w Konkursie „Najlepsze szkolne i przedszkolne przestrzenie uczenia się”, za „kreatywną adaptację szkolnego pomieszczenia, stworzenie komfortowej strefy działań edukacyjnych i relaksu dla uczniów”.

Wykaz części składowych złożonej pracy doktorskiej:

1. Publikacja przedstawiająca ramę metodologiczną i proces projektowy

(wersja wydrukowana w formacie 21x21cm oraz plik pdf):

„Idea zrównoważonego rozwoju jako inspiracja dla działań projektowych i edukacyjnych.

BIBLIOTEKA IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO im. KLEMENTYNY HOFFMANOWEJ W WARSZAWIE - przykład dobrych praktyk tworzenia kultury przestrzeni, podejścia proekologicznego, projektowania partycypacyjnego”.

2. Biblioteka IX LO - trzy plansze prezentacyjne

(wydruki plansz w zmniejszonym formacie A3 oraz pliki pdf do podglądu i przygotowany do wydruku dla plansz prezentacyjnych w formacie 100/70 cm).

3. Biblioteka IX LO – oryginalny projekt wykonawczy, wraz z załączonymi dokumentami:

„Porozumienie o współpracy partnerskiej pomiędzy Miastem Stołecznym Warszawą i IX Liceum Ogólnokształcącym im. Klementyny Hoffmanowej a Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie” oraz UMOWĄ Nr IXLO.022482018 pomiędzy Miastem Stołecznym Warszawa a ASP w Warszawie (dokumentacja w wersji wydrukowanej i plikach pdf).

4. Poradnik “Razem zmieniamy przestrzeń” – wydawnictwo w ramach projektu:” Partycypacyjne projektowanie przestrzeni w instytucjach edukacji i kultury m.st. Warszawy”
(publikacja wydrukowana w formacie 21x21cm i w pliku pdf).

5. Portfolio

„ZAINTERESOWANIA I DOŚWIADCZENIA TWÓRCZE, BADAWCZE, DYDAKTYCZNE PRZESTRZEŃ PUBLICZNA, KRAJOBRAZ I ARCHITEKTURA, EDUKACJA ARCHITEKTONICZNA, PROJEKTOWANIE PARTYCYPACYJNE”.

Zawartość portfolio:

- PROJEKTOWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ
- PROJEKTOWANIE PRZESTRZENI SYMBOLICZNEJ I DETALU URBANISTYCZNEGO
- OCHRONA DÓBR KULTURY I KRAJOBRAZU
- REALIZACJA IDEI ARCHITEKTURY ZRÓWNOWAŻONEJ
- POWSZECHNA EDUKACJA ARCHITEKTONICZNA I PROMOCJA KULTURY PRZESTRZENI, DOŚWIADCZENIA PROJEKTOWANIA PARTYCYPACYJNEGO W PRZESTRZENIACH PUBLICZNYCH, INSTYTUCJACH EDUKACJI I KULTURY
- WYBÓR PUBLIKACJI

(plik pdf, z możliwością wydruku w formacie 21x21cm)

6. Dwie plansze zawierające wybór kilku elementów portfolio - poszukiwania realizacji architektury zrównoważonej (zmniejszone wydruki dwóch plansz w formacie A3 oraz pliki pdf - do podglądu i przygotowany do wydruku dla plansz prezentacyjnych w formacie 100/70 cm).

Tematy plansz:

- ZAINTERESOWANIA I DOŚWIADCZENIA TWÓRCZE – POŁĄCZENIE WNĘTRZA Z OGRODEM
- ZAINTERESOWANIA I DOŚWIADCZENIA TWÓRCZE – ROZBUDOWA STAREGO MŁYNA WE WSI LIPINY, GMINA WOLA GUŁOWSKA

7. Biblioteka IX LO - publikacja w magazynie Architektura-murator (wydrukowane kopie publikacji oraz skan).

5. Description of doctoral thesis

Dariusz Śmiechowski

The Idea of Sustainable Development as Inspiration for Design and Educational Activities

THE LIBRARY OF THE IX SECONDARY SCHOOL IN WARSAW as an example of good practices for creating culture of built environment, pro-ecological approach and participatory design”.

Doctoral thesis

PhD Promoter: prof. Przemysław Krajewski

PhD goals

The main goal of the doctoral thesis is to show, according to the example of the Library of the IX Secondary Klementyna Hoffmanowa School in Warsaw, that spaces of educational and culture institutions, and especially their interiors, may be shaped within the processes that are more dynamic and democratic than it is usually practised. In other words - they may be designed in situation of lively contact between architects and users, and deeper dialogue with environmental context. The above idea is developed in professional practice through educative-creative experiences involving youth, presented in the guidebook „Transforming the Space Together” and in my portfolio.

The design processes involving all the stakeholders I am telling of, represent the **social aspect** inherent for sustainable development. I acknowledge this aspect as equally important as **artistic, cultural** values, as well as **economic** and **ecological** outcomes. Architecture is not limited here to fabrication of a ready-made product submitted to contracting authority or offered to a client but, above all, a discipline which stimulates and creates human inter-relations and puts the creative role of a subject on an equal basis with materiality of the final work.

The design processes in which stakeholders are involved respond to the research question of my doctoral thesis (lack of participation within standard design and construction procedures). Such processes, parallel to transgression of scientific and artistic disciplines, give impulses for new design patterns, foster architectural creation of interdisciplinary character and high visual qualities, where functional features are fitted to the well-researched needs of users. In participatory approach, teamwork is promoted. The role of a leader and process-coordinator is to activate those who take part, and enable the appearance of new ideas that would never have a chance to come to surface if a common forum were not created.

Presented activities and results

I present the process of the IX LO Library's design as an example of good practices for creating culture of built space, environmentally conscious approach, participatory design. My position in this and other processes is not only co-initiator and author but also leader, coordinator, mediator and educator.

The presented doctoral thesis contains the following elements:

- The process of design and realisation of the IX LO Library (the special publication and presentation boards).
- The executive project of the IX LO interior (with working drawings prepared for the contractor).
- The guidebook "Transforming the Space Together", revealing the possibility of evaluation of experiences drawn from the case study (IX LO Library), by using other pilot projects. In this guidebook I introduce the methodology, worked out together with sociologists, which may be useful in future projects of both practical and educational character.
- Portfolio and presentation boards, showing my design experiences connected to architectural realisation of the idea of Sustainable Development which interests me in this thesis, as well as design of public and symbolic spaces, landscape protection, built environment education and participatory design – in relations to my work with students of the Faculty of Interior Design of Academy of Fine Arts in Warsaw and other schools and forums.

I enclose the copy of publication of the IX LO Library in the „Architektura-murator” magazine, what may serve as element of the design process and post-occupancy evaluation.

The Prize of the President of Warsaw in the Competition „The Best Spaces of Learning” may also serve as evaluator here. The IX LO Library has been awarded for: „creative adaptation of a school space and creating of comfortable zone for both educational activities and relaxation”.

Submitted elements of the doctoral thesis:

1. Publication presenting the methodological framework and design process

(printed and pdf version):

“The Idea of Sustainable Development as Inspiration for Design and Educational Activities.

THE LIBRARY OF THE IX SECONDARY SCHOOL IN WARSAW

as example of good practices of creating culture of built environment,
pro-ecological approach and participatory design”.

2. The Library of the IX Secondary School (3 presentation boards).

3. The library of the IX Secondary School executive project with attachments: “The Agreement of Cooperation between the City of Warsaw, the IX Secondary School and the Academy of Fine Arts in Warsaw” and the Contract for the design.

4. Guidebook “Transforming the Space Together” – published within the framework of the project: “Participatory design in Warsaw’s educational and culture institutions” (printed and pdf versions).

5. Portfolio (pdf, possibility of printing 21x21cm format)

**„INTERESTS AND CREATIVE, RESEARCH AND EDUCATIONAL EXPERIENCES.
PUBLIC SPACES, LANDSCAPE AND ARCHITECTURE, ARCHITECTURAL EDUCATION,
PARTICIPATORY DESIGN”.**

**Portfolio’s subject matter: PREOCCUPATIONS, EXPERIENCES IN CREATIVE WORK, RESEARCH,
EDUCATIONAL ACTIVITIES,**

- PUBLIC SPACES
- SYMBOLIC SPACES AND URBAN DETAIL
- HERITAGE CONSERVATION AND LANDSCAPE PRESERVATION
- THE IDEA OF SUSTAINABLE ARCHITECTURE IN PRACTICE
- BUILT ENVIRONMENT EDUCATION AND PROMOTION OF BAUKULTUR
- EXPERIENCES OF PARTICIPATORY DESIGN IN PUBLIC SPACES,
INSTITUTIONS OF EDUCATION AND CULTURE
- PUBLICATIONS

6. Two presentation boards – chosen elements of portfolio – in search for sustainable architecture
(prints in A3 format and pdf files for the 1:1 format 100/7cm).

The themes:

- CREATIVE INTERESTS AND EXPERIENCES – INTERIORS INTERTWINED WITH GARDENS
- CREATIVE INTERESTS AND EXPERIENCES – ENLARGEMENT OF THE OLD MILL IN THE VILLAGE OF LIPINY

7. The IX LO Library – publication in the Architektura-murator magazine (printed copies and scan).